

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка**

НН інститут культури і мистецтв

Кафедра хореографії та музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту культури і мистецтв
Олена УСТИМЕНКО-КОСОРІЧ
« 31 » серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практикум з класичного танцю
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 024 Хореографія
(шифр і назва)

освітня-програма/програми Хореографія
(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією
НН інституту культури і мистецтв
« 31 » серпня 2023 р.

Голова Олександр РУДЕНКО

Розробники:

1. Ткаченко Ірина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри хореографії та музичного мистецтва.
2. Максименко Анатолій Іванович – старший викладач кафедри хореографії та музичного мистецтва.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та музичного мистецтва.

Протокол № 8 від 29 червня 2023 р.

Завідувач кафедри
доктор педагогічних наук, професор Ольга ЄРЕМЕНКО

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		дenna форма навчання	заочна форма навчання
		Нормативна	
		Рік підготовки:	
Кількість кредитів – 3		1-й,	1-й
		Семестр	
		2-й,	2-й
		Лекції	
		4 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
Загальна кількість годин – 90		70 год.	84 год.
		Консультації:	
		2 год.	
		Вид контролю:	
		іспит	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Дисципліна «Практикум з класичного танцю» є головною в процесі підготовки магістрів-хореографів. Метою даного курсу є підготовка студентів до самостійного проведення занять з класичного танцю у фахових ЗВО України з врахуванням специфічних задач, умов і контингенту учасників освітнього процесу, підготовка висококваліфікованих викладачів хореографічних дисциплін та хореографів-постановників. .

Завдання дисципліни «Практикум з класичного танцю» полягають у формуванні знань з методики побудови занять з класичного танцю; прищепленні навичок раціонального використання методів та прийомів викладання класичного танцю; вмінні створювати методично вірні навчально-тренувальні комбінації біля опори та на середині зали.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Практикум з класичного танцю» забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Хореографія»: **ЗК-1**. Здатність навчатися та самонавчатися. **ЗК-2**. Здатність генерувати нові ідеї, креативність. **ЗК-4**. Здатність застосовувати знання на практиці. **ЗК-5**. Здатність працювати в команді. **ЗК-6**. Здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, усвідомлювати соціальну значущість майбутньої професії. **ЗК-8**. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. **ЗК-9**. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ФК-2**. Здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів хореографічного процесу. **ФК-3**. Здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів, форм; уміння висловлювати і аргументувати власні судження і позиції. **ФК-4**. Здатність продукувати креативні ідеї, обговорювати їх в команді, розробляти алгоритм їх практичного втілення в арт-проекті та ефективно вирішувати завдання по його реалізації. **ФК-5**. Володіння спеціальною хореографічною термінологією (французькою та англійською мовами), знання програмних вимог з хореографічних дисциплін для студентів ЗВО та володіння методикою їх викладання. **ФК-6**. Здатність до балетмейстерської та репетиторської діяльності в аматорських та професійних танцювальних колективах. **ФК-7**. Володіння методикою викладання класичного, народно-сценічного, сучасного, бального танців. **ФК-9**. Здатність підготувати хореографічний етюд, композицію; здатність створювати хореографічну складову в різних мистецько-видовищних формах. **ФК-10**. Володіння методами роботи над творами різної форми, жанру, стилю хореографічного мистецтва. **ФК-11**. Бути готовим до посадових обов'язків, володіти навичками індивідуальної та колективної роботи зі студентами, мати педагогічний тakt та високі моральні якості. **ФК-12**. Здатність презентувати власний творчий, науковий продукт, використовуючи традиційні та інноваційні комунікаційні технології. **ФН-15**. Здатність виявляти новітні тенденції та перспективні напрями розвитку хореографії. **ФК-16**. Здатність створювати навчально-методичне забезпечення з хореографічних дисциплін.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни є опанування дисципліни «ТМВ класичного танцю». Попереднє опанування курсів «ТМВ хореографії (за видами)», «ТМВ класичного танцю», «Хореографічні терміни французькою мовою», «Історія хореографічного мистецтва», «Мистецтво балетмейстера» відповідно до освітньо-професійної програми «Хореографія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія сприятиме опануванню дисципліни «Практикум з класичного танцю» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною «Практикум з класичного танцю» передбачають оволодіння методикою викладання класичного танцю та особливостями побудови навчально-тренувальних комбінацій (студентами) класичного танцю. Опанування дисципліни забезпечує вміння застосовувати набуті знання, вміння та навички в практичній професійній діяльності.

Знання: зміст роботи викладача хореографа з учасниками освітнього процесу. Уміння: впроваджувати в освітній процес здобуті знання та навички. Комунікація: двостороння взаємодія між викладачем, хореографом-постановником та учасниками освітнього процесу.	ПРН-4	ПРН-4. Знання теорії та методології хореографічної освіти. Готовність до науково-педагогічної діяльності у вищій школі. Здатність до самостійного наукового пошуку в галузі хореографічного мистецтва.
Знання: змісту навчального матеріалу та методики викладання класичного танцю для студентів-хореографів. Уміння: вибудовувати стосунки співробітництва, реалізовувати взаємодію та діалог. Комунікація: взаємодія між учасниками освітнього процесу..	ПРН-5	ПРН-5. Володіння методикою викладання класичного, народно-сценічного, сучасного, бального танців. Здатність проводити заняття з хореографічних дисциплін з використанням сучасних методів, прийомів та форм освітнього процесу
Знання: володіти знаннями з класичного танцю та інноваційними процесами в мистецькій освіті. Уміння: застосовувати теоретичні та практичні знання на практиці. Комунікація: двостороння взаємодія між викладачем, хореографом-постановником та учасниками освітнього процесу.	ПРН-6	ПРН-6. Знання теоретичних основ та усвідомлення актуальних проблем хореографічного мистецтва та мистецької освіти.

<p>Знання: володіти знаннями з фахової спеціальності.</p> <p>Уміння: застосовувати набуті знання та навички в практичній діяльності.</p> <p>Комунікація: двостороння взаємодія між викладачем, хореографом-постановником та учасниками освітнього процесу.</p>	ПРН -10	<p>ПРН-10. Визначати хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифіковати види, напрямки, стилі хореографії/</p>
<p>Знання: інноваційних процесів покращення професійної діяльності.</p> <p>Уміння: запроваджувати заходи покращення процесу навчання, розробляти навчально-методичне забезпечення з курсу.</p> <p>Комунікація: взаємодія між учасниками освітнього процесу, керівництвом, підлеглими, колегами.</p>	ПРН-11	<p>ПРН-11. Уміння втілювати інноваційні процеси в професійній хореографічній та освітній діяльності; здатність створювати навчально-методичне забезпечення з хореографічних дисциплін.</p>
<p>Знання: побудови навчально-тренувальних вправ з класичного танцю.</p> <p>Уміння: запроваджувати здобуті знання на практиці.</p> <p>Комунікація: взаємодія викладача, концертмейстера та учасників освітнього процесу.</p>	ПРН-14	<p>ПРН-14. Розробляти та втілювати авторські хореографічні твори, креативні підходити до обрання жанру, форми, виражальних засобів відповідно до теми і ідеї.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЕКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Студент вільно володіє методикою виконання вправ біля станка та на середині зали. Технічно, скоординовано, з дотриманням відповідної музично-ритмічної структури виконує рухи, в характері та манері виконує танцювальні комбінації та етюди. За завданням викладача створив комбінацію біля опори, на середині зали та комбінацію маленьких стрибків. Кожну з них розкладав методично та пояснив можливі помилки при їх виконанні.
82 – 89	Студент володіє методикою та призначенням навчально-тренувальних вправ біля станка та на середині зали класичного танцю. Технічно виконує всі комбінації, але при цьому допускає незначні схематичні помилки. Володіє віртуозною технікою. Створив комбінації за завданням викладача, але при поясненні методики їх виконання допускається незначних помилок.
74 – 81	Студент в повному обсязі володіє методикою виконання вправ біля станка та на середині зали. Технічно виконує комбінації, але деякі технічні прийоми не відпрацьовані. Створив комбінації за завданням викладача, проте допустив помилки у методиці виконання.
64 – 73	Студент вміє зробити методичну розкладку руху, але допускає значні помилки при музичній розкладці руху. Не в повному обсязі володіє методикою виконання тренувальних вправ біля станка і не застосовує її в конкретно поставлених завданнях. Комбінації виконує зі значними помилками. Допустив значні помилки при створенні власних комбінацій; не зміг музично розкласти комбінації.
60 – 63	Студент на низькому рівні володіє методикою виконання вправ біля станка та на середині зали. Має слабі практичні навички. Не знає схем комбінацій. Схематично володіє кількома комбінаціями біля опори та на середині зали. Створив одну-две комбінації. Допускає грубі помилки при поясненні методики виконання комбінації.
35 – 59	Студент емоційно скучий, не володіє програмним матеріалом, не розуміє основної суті завдань.
1 -34	Недбалість студента над розвитком власної підготовки. Не демонструє належної виконавської форми та необхідних професійних навичок для розробки відповідних завдань. Має обмежені технічні навички та недостатні творчі здібності.

Розподіл балів

Поточний контроль							Разом	Сума		
РОЗДІЛ 1										
Т 1.1.	Т.1.2	Т 1.3.	Т 1.4.	Т 1.5.	Т 1.6.	Т 1.7.				
Поточний контроль							75	100		
5	5	15	15	15	5	15				
Поточний контроль							25			
3	3	4	4	4	3	4				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Демонстрація власно створених комбінацій, усні опитування, відкриті заняття, презентації результатів виконаних завдань, іспит.

6. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Постановка комбінацій (студентами) біля станка та на середині зали.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Постановка комбінацій (студентами) біля станка та на середині зали.

Тема 1.1. Академічна добросердість та Кодекс чесні на заняттях з класичного танцю (Академічна добросердість та Кодекс чесні студентів на заняттях з класичного танцю).

Тема 1.2. Adagio: загальні рекомендації (Методика побудови adagio для студентів 1-го, 2-го, 3-го, 4-го року навчання).

Тема 1.3. Методика складання навчально-тренувальних комбінацій біля опори студентами самостійно (Розподіл комбінацій біля опори та допоміжні вправи які доцільно використовувати при складанні комбінацій).

Тема 1.4. Методика складання навчально-тренувальних комбінацій на середині зали (Розподіл комбінацій на середині зали та допоміжні вправи які доцільно використовувати при складанні комбінацій).

Тема 1.5. Складання студентами комбінацій Adagio (Складання adagio на середині зали).

Тема 1.6. Allegro: загальні рекомендації (Складання стрибків класичного танцю на середині зали).

Тема 1.7. Складання студентами комбінацій Allegro (Особливості складання стрибків на середині зали).

7.2.Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Усього	у тому числі				Самост. роб.	Усього	у тому числі				Самост. роб.
РОЗДІЛ 1. Постановка комбінацій (студентами) біля станка та на середині зали		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.			Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	
Тема 1.1. Академічна добробачесність та Кодекс чесні на заняттях з класичного танцю	12	2				10	10					12
Тема 1.2. Adagio: загальні рекомендації	12	2				10	12	2				12
Тема 1.3. Методика складання навчально-тренувальних комбінацій біля опори студентами самостійно	14		4			10	18		2			12
Тема 1.4. Методика складання навчально-тренувальних комбінацій на середині зали	14		4			10	16		2			12
Тема 1.6. Складання студентами комбінацій Adagio.	14		4			10	10					12
Тема 1.6. Allegro: загальні рекомендації.	12				2	10	10					12
Тема 1.7. Складання студентами комбінацій Allegro.	12		2			10	16					12
Усього годин	90	4	14		2	70	90	2	4			84

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Академічна добробачесність та Кодекс чесні на заняттях з класичного танцю	2	
2	Adagio: загальні рекомендації	2	2
Разом		4	2

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Методика складання навчально-тренувальних комбінацій біля опори студентами самостійно	4	2
2	Методика складання навчально-тренувальних комбінацій на середині зали	4	2
3	Складання студентами комбінацій Adagio.	4	
4	Складання студентами комбінацій Allegro.	2	
Разом		14	4

Теми для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1.1. Академічна доброчесність та Кодекс чесні на заняттях з класичного танцю	10	12
2	Тема 1.2. Adagio: загальні рекомендації 1. Методика виконання вправ екзерсису біля станка. 2. Зв'язуючі елементи та їх можливе застосування при складанні екзерсису класичного танцю біля станка. 3. Типові помилки при складанні екзерсису класичного танцю та прийоми їх подолання.	10	12
3	Тема 1.3. Методика складання навчально-тренувальних комбінацій біля опори студентами самостійно. 1. Записати музичну розкладку та методику виконання власно створених комбінацій біля станка.	10	12
4	Тема 1.4. Методика складання навчально-тренувальних комбінацій на середині зали. 1. Записати методику виконання власно створених комбінацій на середині зали.	10	12
5	Тема 1.5. Складання студентами комбінацій Adagio. 1. Записати методику виконання власно створених комбінацій повільної частини заняття з класичного танцю.	10	12
6	Тема 1.6. Allegro: загальні рекомендації. 1. Поняття елевації та баллону. 2. Основні вимоги виконання трамплінних saute. 3. Поняття апломбу та шляхи його вдосконалення. 4. Стрибки з поворотом та просуванням.	6	12
7	Тема 1.7. Складання студентами комбінацій Allegro. 1. Розписати методику виконання власно створеної комбінації стрибків для студентів 1-го, 2-го, 3-го, 4-го року навчання.	10	12
Разом		70	84

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бермудес, Д. (2017). *Основи хореографії: навчально-методичний посібник*. Суми: ФОП Цьома С. П.
2. Голдрич, О. (2006). *Методика викладання хореографії*. Львів: «Сполом».
3. Горських, Ю. (2017). *Теорія і методика викладання класичного танцю*. Суми.
4. Каплінський, В. (2015). *Методика викладання у вищій школі*. Режим доступу: <http://www.kspu.edu/>.
5. Рехліцька, А., Білоусенко, І. (2014). *Рухи класичного танцю у схемах*. Харсон.
6. Тригуб, І. (2019). *Методичні рекомендації з предмету «Теорія, методика викладання класичного танцю*. Суми.
7. Цвєткова, Л. (2005). *Методика викладання класичного танцю*. Київ.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Обладнання для практичних занять з курсу: «Практикум з класичного танцю»: танцювальна зала, обладнана дзеркальною стінкою, станком, магнітофон, фортепіано. Дзеркала використовуються для спостереження та корегування правильного виконання рухів студентами. Станок використовується для відпрацювання окремих вправ та слугує основною опорою для танцівників при оволодінні методикою вивчення танцювальних рухів. Магнітофон Mystery Electronics BM-6214UB ефективно використовується в освітньому процесі для музичного оформлення занять та під час складання комбінацій. Фортепіано використовується з метою музичного супроводу занять.

Формою контролю за дисципліною є іспит.

Іспит передбачає складання студентами комбінацій класичного танцю та їх теоретичне обґрунтування:

1. Складання exercice біля станка:

- Plie.
- Battement tendu.
- Battement tendu jete.
- Rond de jambe par terre.
- Battement fondu.
- Battement frappe.
- Adagio.
- Grand battement jete.

2. Складання exercice на середині зали:

- Plie.
- Battement tendu.
- Battement tendu jete.
- Rond de jambe par terre.
- Battement fondu.
- Battement frappe.
- Grand battement jete.

3. Складання повільної частини класичного танцю на середні зали (на прикладі Temps lie тощо).

4. Складання комбінацій Allegro.